

Постригань Віталій Станіславович,

кандидат юридичних наук

*(Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова, м. Черкаси)*ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3480-6443>

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ГРОМАДЯН ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Статтю присвячено висвітленню проблеми належного механізму адміністративно-правової поліцейської діяльності. Окреслено, що діяльність щодо управління органами поліції, як і будь-яка інша управлінська діяльність, регламентується відповідними нормативно-правовими актами, тобто порядок та особливості її здійснення повинні бути чітко визначені на законодавчому рівні. Досліджено, що адміністративна діяльність органів поліції залежно від напрямку реалізації поліцейських повноважень поділяється на види. Зроблено наголос на тому, що нині важливою стає необхідність концептуалізації державної політики у сфері управління органами поліції.

Ключові слова: поліція, поліцейська діяльність, механізм діяльності, адміністративно-правове регулювання, право, гарантія, норма права.

Постановка проблеми. Конституція України закріпила за громадянам держави певні категорії прав, які вони можуть реалізувати особисто або в установленому законом порядку через адміністративні органи. Здійснення адміністративно-правових відносин, де однією стороною виступає громадянин, є різноманітними, а їх реалізація носить диференційований характер. Яскравого забарвлення така реалізація набуває у відносинах з органами внутрішніх справ. Адже механізм адміністративно-правового регулювання діяльності поліцейських служб у сфері забезпечення прав і свобод має враховувати життєві обставини соціального, організаційного та правового характеру.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання, пов'язані з належним механізмом адміністративно-правової поліцейської діяльності, свого часу досліджували: П. Біленчук, О. Бандурко, О. Безпалова, О. Костюшенко, Б. Ліщук, Л. Могілевська, О. Негодченко. Водночас, незважаючи на велику кількість наукових праць у цьому напрямі, питання дієвого механізму поліцейської діяльності залишається дискусійним.

Мета статті – дослідити адміністративно-правовий механізм у роботі поліцейських органів щодо захисту прав і свобод громадян; проаналізувати саме поняття механізму забезпечення прав і свобод; висвітлити елементи адміністративно-правового механізму в роботі органів Національної поліції.

Виклад основного матеріалу. В основі здійснення адміністративно-правових функцій, наділених чинним законодавством поліцейських служб стосовно забезпечення прав і свобод людини та громадянина, лежать конституційні приписи, які стосуються як громадянина, так і представника поліції.

Сам механізм, за допомогою якого органи поліції здійснюють адміністративно-правове регулювання в справі забезпечення прав і свобод громадян, є частиною державного правового управління. Тим самим він наділений всіма загальними ознаками та складовими

елементами механізму із забезпечення прав і свобод громадян. Кожна частина цього механізму наділена специфічними правовими рисами, які залежать від правових закономірностей та посідають одне із центральних місць у середовищі державного управління або життєдіяльності людини.

Якщо досліджувати методологічний аспект адміністративно-правового механізму, то стає очевидним, що він є не чим іншим як юридичним засобом та способом, що застосовує керуючий орган для безпосереднього адміністративно-правового впливу на суспільні відносини. І саме тому механізм регулювання адміністративно-правових відносин за допомогою організаційних, технічних, інформаційних, економічних ресурсів може виступати як своєрідна гарантія реалізації задекларованих прав та свобод громадянина.

Окремі вчені механізм забезпечення конституційних прав людини у сфері діяльності поліції визначають як збалансований комплекс заходів нормативно-правового, організаційно-управлінського та суспільно-наглядового характеру, спрямованих на формування умов для максимально повної реалізації конституційних прав і свобод людини і громадянина у сфері діяльності поліції [1, с. 153]. Така збалансованість має своє право на існування завдяки тому, що у своїй діяльності поліцейські органи керуються не лише національним законодавством, а й підпорядковані правилам міжнародної спільноти, норми яких містяться в універсальних приписах діяльності поліції. До таких норм належать: норми Загальної декларації прав людини, Конвенції про захист прав людини і основних свобод, Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права, а стандарти забезпечення прав і свобод громадян у діяльності поліції визначаються Міжнародним кодексом поведінки державних посадових осіб та Європейським кодексом поліцейської етики та іншими [1; 3; 4; 6]. На виконання норм Конституції України та норм

міжнародних документів, в яких окреслено основні стандарти із забезпечення прав і свобод людини та громадянина, прийнято низку національних законодавчих нормативно-правових актів, які регламентують порядок діяльності органів поліції.

У кожному виді адміністративної діяльності можна визначити різні складники, пов'язані із забезпеченням громадської безпеки, безпеки дорожнього руху, здійсненням адміністративного нагляду за певною категорією осіб, здійсненням контролю за об'єктами, що становлять підвищену небезпеку. У всіх напрямках адміністративної діяльності поліцейському, умовно кажучи, протистоїть громадянин, який реалізує або захищає права у відносинах із поліцією. Незалежно від підстав виникнення взаємин поліцейського з громадянином, варто домагатися максимального забезпечення прав і свобод останнього. З цією метою, на думку вчених, необхідно розвивати конституційні гарантії забезпечення та захисту прав і свобод [8, с. 194]. Необхідність у конституційній гарантії захисту виникає тоді, коли факт порушення прав людини має місце або існує загроза порушення. У зв'язку з цим усі гарантії захисту поділяються на компенсаційні, гарантії припинення та відновні. Необхідність у подальшому вдосконаленні адміністративно-правового механізму діяльності поліції щодо забезпечення прав і свобод громадян повинна включати у себе засоби відновлення прав громадянина і засоби грошової компенсації у разі порушення прав і свобод. Говорячи про такий адміністративно-правовий механізм, необхідно зазначити, що він являє певну сукупність засобів, за допомогою яких здійснюється відповідний напрям правового регулювання. Ефективність механізму адміністративно-правового регулювання діяльності поліції щодо забезпечення прав і свобод залежить від якості відповідних правових засобів, до яких належать правові норми, правовідносини, правозастосовні акти, правова культура і правосвідомість [9, с. 105]. Названі компоненти механізму адміністративно-правового регулювання логічно взаємопов'язані. Системність дає змогу використовувати всю міць адміністративного права в регулюванні суспільних відносин. Деякі з елементів механізму адміністративно-правового регулювання діяльності поліції в цьому напрямі можуть бути обов'язковими компонентами, деякі виконують факультативну роль, але у сукупності дають змогу поліції повноцінно забезпечити права і свободи тією мірою, яку дозволяє компетенція органів поліції. Аналізуючи діяльність органів внутрішніх справ щодо забезпечення прав і свобод громадян, учений-правознавець О.М. Бандурка своєю чергою писав, що механізм складається з двох структурних елементів: системи забезпечення особистих конституційних прав і свобод та системи правомірних дій громадян щодо користування благами, які визначені особистими конституційними правами і свободами [10, с. 80].

У питанні забезпечення прав і свобод громадян в адміністративній діяльності поліції використовуються регулятивні та охоронні нормативні приписи. За допомогою регулятивних адміністративно-правових приписів громадяни мають змогу отримати дозвільні документи, забезпечити майно чи отримати будь-яку інформаційну безпеку від компетентних на то служб поліції. Регулятивним нормам поліцейської діяльності відповідає обов'язок громадян підкорятися законним вимогам поліцейського, виконувати низку інших обов'язків у сфері охорони громадського порядку, забезпечення громадської безпеки. Крім зобов'язуючих регулятив-

них приписів, громадянин відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» [11] наділений правом на захист від дії чи бездіяльності поліцейського, якщо дії поліцейського порушують права та законні інтереси громадянина. Такі неправомірні дії можуть бути оскаржені громадянами до вищестоящого органу, органів прокуратури України або суду. Кодекс адміністративного судочинства України [12] визначає, що до дій (рішень) поліції, що можуть бути оскаржені до суду, належать: колегіальні й одноосібні дії (рішення), в тому числі надання офіційної інформації, що стала підставою для здійснення дій (прийняття рішень), внаслідок яких порушені права та свободи громадянина; створено перешкоди здійсненню прав і свобод; незаконно покладений обов'язок чи притягнення до відповідальності.

Крім регулятивних приписів, охоронні приписи закріплюють відповідні заборони, обмеження та визначають імперативні приписи. В охоронних приписах вказується на обов'язок, реалізація якого можлива лише із застосуванням примусових заходів, а також притягнення до відповідальності. Заборонні й обмежувальні приписи потрібні не для того щоб ускладнити життя людей, стримати соціально корисну активність людини, а навпаки, ці приписи необхідні з метою упорядкування суспільних відносин, попередження вчинення адміністративних правопорушень [13, с. 60]. Так, заборонні приписи необхідні для забезпечення прав і свобод громадян у публічних місцях, у сфері функціонування транспорту, роботи підприємств харчування та культури.

Завданням поліції в процесі здійснення контрольно-наглядової діяльності полягає у виявленні порушення заборонних приписів та притягнення до адміністративної відповідальності. У справі забезпечення прав і свобод роль заборонних приписів досить велика, проте варто зазначити, що в процесі регулювання суспільних відносин, у тому числі створених у сфері внутрішніх справ, навряд чи варто захоплюватися заборонами. Адже в інтересах забезпечення прав і свобод громадян у механізмі адміністративно-правового регулювання необхідно більше місця надавати приписам заявного порядку, тим самим знижуючи межі дії дозвільного впливу. На думку фахівців-адміністративістів, такий підхід буде сприяти саморегулюванню суспільних відносин, зниженню необґрунтованого адміністрування суспільних процесів, у тому числі з боку поліції. Актуальним є виключення конкуренції дозвільного та заявного порядку регулювання суспільних відносин. У зв'язку з цим практики пропонують врахувати європейський досвід у цьому питанні. Необхідно за можливості скоротити різні узгодження, що встановлені для отримання необґрунтованих дозволів. Ці «управлінські процедури» створюють зайву бюрократизацію адміністративних правовідносин, формулюють живильне середовище для корупції та порушення прав і свобод громадян [14, с. 29].

Поліція забезпечує права і свободи всіх громадян, незалежно від підстави виникнення відповідних правовідносин. Об'єктом цих правовідносин є права і свободи. Ці компоненти визначають зміст діяльності поліції. Говорячи про підстави виникнення адміністративних правовідносин, пов'язаних із забезпеченням прав і свобод, слід зазначити, що ними є життєві чи інші обставини, з якими пов'язуються виникнення, зміна або припинення правового стану. Юридичними фактами, що надають підстави для виникнення відповідних правовідносин, можуть бути різні обставини, що мають об'єктивний і суб'єктивний характер. Юридичні факти

диференціюються на події і дії. Перші не залежать від волі та свідомості людини, оскільки протікають об'єктивно, зокрема, це може стосуватися настання певного терміну, періоду часу тощо.

Відповідь на звернення громадянина посадова особа поліції має надати протягом місяця. Невиконання терміну є порушенням встановленого порядку роботи зі зверненнями громадян у системі Національної поліції. Дотримання встановлених термінів може стосуватися громадян, наприклад, громадянин зобов'язаний замінити водійське посвідчення, дія якого минула, чи подовжити термін ліцензії на зброю. Невиконання в установленому порядку відповідного обов'язку може спричинити несприятливі наслідки, які можуть виразитися в притягненні до адміністративної відповідальності. Дії, що є підставою для виникнення адміністративних правовідносин, пов'язаних із захистом прав і свобод громадян, можуть бути правомірними та протиправними. Але у всіх випадках права громадян мають бути дотримані.

Чинне законодавство переважно акцентує увагу на забезпеченні прав і свобод громадянина, щодо якого застосовується адміністративний примус. Тим часом права потерпілих від адміністративного правопорушення забезпечуються значно меншою мірою. Це відбувається тому, що потерпілих не виявляють. У зв'язку з цим окремі вчені-правознавці вважають за доцільне в КУпАП і Законі «Про Національну поліцію» закріпити обов'язки поліцейських визначати потерпілих від адміністративного правопорушення [15, с. 219]. Такий підхід підвищить рівень захищеності громадян, може сприяти досягненню мети адміністративного покарання – попередження правопорушень.

Елементом адміністративно-правового механізму забезпечення прав і свобод у діяльності поліції є правозастосовні акти. На відміну від закону чи іншого нормативно-правового акта, правозастосовний акт завжди індивідуальний, персоналізований. Уявити адміністративну діяльність поліції, пов'язану із забезпеченням прав і свобод, без винесення відповідних актів неможливо. Такі акти мають державну природу, певну юридичну силу, мають обов'язковий характер для сторін адміністративних правовідносин. Правозастосовні акти, що виносяться в процесі забезпечення прав і свобод, досить різноманітні. Це можуть бути акти регулюючого й охоронного характеру, які можуть мати процесуальний характер.

У провадженні у справах про адміністративні правопорушення, яке здійснюється в поліції, основним процесуальним актом є протокол про адміністративне правопорушення. Статистичний аналіз показує, що протоколи про адміністративне правопорушення часто складаються поліцейськими недбало, лаконічно описується суть правопорушення, немає вказівок на обставини, що пом'якшують або обтяжують адміністративну відповідальність [16, с. 8]. Це, зрештою виступає порушенням прав і свобод. Практика складання процесуальних документів не є задовільною. Тому необхідно посилити заходи контролю за складанням процесуальних документів, розглянути можливість підвищення по-

садового статусу поліцейських, яким таке право може бути надано.

Такий важливий елемент механізму адміністративно-правового регулювання, як акти тлумачення правових норм у практичній діяльності, на думку вчених, недооцінюється. Тлумачення, як наслідок, правильно-го розуміння сенсу та змісту правової норми певною мірою є гарантією дотримання прав і свобод в адміністративній діяльності поліції [1, с. 152]. З урахуванням складності правових приписів роль і значення офіційного та доктринального тлумачення правових норм значні. Тому, на думку практиків, нині затребувані різні коментарі до поліцейського законодавства.

Наступний елемент адміністративно-правового механізму діяльності поліції – правова культура та правосвідомість. Говорячи про культуру, можна зазначити, що ця категорія традиційно трактується як певна сукупність матеріальних і духовних цінностей, що накопичені людською цивілізацією [17, с. 77]. Механізм правового регулювання не тотожний дії всіх компонентів надбудови, правове регулювання – це особливий вплив права на суспільні відносини. Правова культура суспільства включає всі досягнення людської цивілізації у сфері юридичної надбудови, правовій системі. Вона характеризує рівень розвитку юридичної надбудови, правової системи, правового життя суспільства загалом. Окреслені елементи суттєво недооцінюються, крім того, вони іноді взагалі виключаються зі змісту цієї конструкції [17, с. 78].

Правова культура та правосвідомість поліцейського можуть зробити істотний внесок у справу забезпечення прав і свобод громадян. Правосвідомість, зрештою, позначається на якості правозастосування, особливо в частині, що стосується забезпечення прав і свобод. Чим вищий рівень правової культури, правосвідомості, тим ефективнішою, з точки зору закону, є діяльність поліції. На якість позначених елементів механізму правового регулювання має впливати загальнокультурна та правова підготовка поліцейського. Тому не випадково, що в державах-членах ЄС із метою підняття та регулювання професійної культури досить ефективно застосовуються кодекси професійної етики поліцейських, які, по суті, є основними документами, що регламентують службову діяльність поліцейських [18, с. 28].

Висновки. Механізм адміністративно-правового регулювання у справі забезпечення прав і свобод громадян є частиною правового механізму, що діє у встановленій сфері державного управління. У зв'язку з цим він має всі загальні ознаки й елементи механізму забезпечення прав і свобод громадян. Кожен із наявних механізмів правового регулювання має специфіку, на яку впливають певні закономірності, що мають місце у відповідному середовищі державного управління або життєдіяльності людини. Механізм адміністративно-правового регулювання діяльності поліції виступає як сукупність засобів юридичного, організаційного та культурного характеру. За допомогою цього засобу можливе забезпечення виконання співробітниками органів поліції своїх функціональних обов'язків щодо забезпечення прав і свобод громадян.

Список використаних джерел

1. Безпалова О.І. Акти управління в адміністративно-правовому забезпеченні реалізації функції правопорядку. *Електронний науковий фаховий журнал «Порівняльно-аналітичне право»*. 2018. № 4. С. 151–157.
2. Євчук Т.В., Заросило В.О., Заросило В.В. Адміністративна діяльність працівників Національної поліції щодо виконання нормативних актів про адміністративне стягнення під час пандемії в Україні. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2020. № 1. С. 132–135.

3. Загальна декларація прав людини : Міжнародний документ від 10.12.1948. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Міжнародний документ від 04.11.1950. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
5. Кузнецова Л.В. Окремі елементи адміністративної діяльності органів Національної поліції в умовах воєнного конфлікту. *Забезпечення публічної безпеки і порядку в умовах воєнного стану* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Донецький державний університет внутрішніх справ. Кропивницький, 2022. С. 204.
6. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права : Міжнародний документ від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
7. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права : Міжнародний документ від 19.10.1973. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042.
8. Могилевська Л. До характеристики методів діяльності Національної поліції у сфері забезпечення прав і свобод людини. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 12. С. 192–196.
9. Негодченко О.В. Організаційно-правові засади діяльності органів внутрішніх справ щодо забезпечення прав і свобод людини : монографія. Дніпро : Вид-во Дніпропетровського ун-ту, 2013. 448 с.
10. Бандурка О.М., Кузніченко С.О. Організація діяльності органів внутрішніх справ в умовах надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру : науково-практичний посібник. Харків : Нац. ун-т внутр. справ, 2010. 116 с.
11. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/580-19.76>.
12. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06 липня 2005р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
13. Конопльов В.В. Організаційно-правовий механізм підготовки та прийняття управлінських рішень в адміністративній діяльності органів внутрішніх справ : монографія. Харків : Правда, 2015. 134 с.
14. Ліщук Б.В. Нормативно-правове забезпечення діяльності Національної поліції України: український та зарубіжний досвід. *Науковий вісник публічного та приватного права*. Випуск 6. Том 2. 2017. С. 27–32.
15. Управління органами Національної поліції України : підручник / за заг. ред. В.В. Сокурєнка. Харків : Стильна типографія, 2017. 580 с.
16. Батраченко О.В. Форми правоохоронної діяльності Національної поліції щодо забезпечення публічної безпеки та порядку в державі. *Форум права*. 2016. № 2. С. 5–10. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/FP_index.htm_2016_2_3.pdf.
17. Біленчук П.Д., Ярмолюк А.А. Поліція України (Національна поліція). Якою вона має бути? *Юридичний вісник України*. 2015. № 11 (1028). С. 14–12.
18. Опришко В. Питання трансформації Європейського права в законодавство України. *Право України*. 2015. № 2. С. 27–30.
19. Костюшенко О.П. Забезпечення адміністративно-правових гарантій прав і свобод людини та громадянина. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 2(14). С. 162–177.

References

1. Bezpalova, O.I. (2018). Akty upravlinnia v administratyvno-pravovomu zabezpechenni realizatsii funktsii pravoporiadku [Acts of management in the administrative and legal support of the implementation of the function of law and order]. *Elektronnyi naukovyi fakhovyi zhurnal «Porivnialno-analitychne pravo»*. № 4. S. 151–157 [in Ukrainian].
2. Yevchuk, T.V., Zarosylo, V.O., Zarosylo, V.V (2020). Administratyvna diialnist pratsivnykiv Natsionalnoi politsii shchodo vykonannya normatyvnykh aktiv pro administratyvne stiahnennia pid chas pandemii v Ukraini [Administrative activity of the National Police officers regarding the implementation of normative acts on administrative penalty during the pandemic in Ukraine]. *Pivdennoukrainskyi pravnychi chasopys*. № 1. S. 132–135 [in Ukrainian].
3. Zahalna deklaratsiia prav liudyny [The Universal Declaration of Human Rights]: Mizhnarodnyi dokument vid 10.12.1948. Retrieved from: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
4. Konventsiiia pro zakhyst prav liudyny i osnovopolozhnykh svobod [Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms]: Mizhnarodnyi dokument vid 04.11.1950. Retrieved from: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
5. Kuznetsova, L.V. (2022). Okremi elementy administratyvnoi diialnosti orhaniv Natsionalnoi politsii v umovakh voiennoho konfliktu [Separate elements of the administrative activity of the National Police bodies in the conditions of a military conflict]. *Zabezpechennia publichnoi bezpeky i poriadku v umovakh voiennoho stanu: materialy Vseukrainskoi nauково-praktychnoi konferentsii*. Donetskyi derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav. Kropyvnytskyi, 2022. S. 204 [in Ukrainian].
6. Mizhnarodnyi pakt pro hromadianski i politychni prava [International Covenant on Civil and Political Rights]: Mizhnarodnyi dokument vid 16.12.1966 r. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
7. Mizhnarodnyi pakt pro ekonomichni, sotsialni ta kulturni prava: Mizhnarodnyi dokument vid 19.10.1973 [International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights: International document dated 19.10.1973]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042.
8. Mohilevska, L. (2019). Do kharakterystyky metodiv diialnosti Natsionalnoi politsii u sferi zabezpechennia prav i svobod liudyny [To the characteristic of the methods of activity of the National Police in the field of ensuring human rights and freedoms]. *Entrepreneurship, economy and law*. Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo. № 12. S. 192–196 [in Ukrainian].
9. Nehodchenko, O.V. (2013). Orhanizatsiino-pravovi zasady diialnosti orhaniv vnutrishnikh sprav shchodo zabezpechennia prav i svobod liudyny: monohrafiia [Organizational and legal principles of the activities of internal affairs bodies regarding the provision of human rights and freedoms: monograph]. Dnipro: Vyd-vo Dnipropetrovskoho un-tu. 448 s. [in Ukrainian].

10. Bandurka, O.M., Kuznichenko, S.O. (2010). Orhanizatsiia diialnosti orhaniv vnutrishnikh sprav v umovakh nadzvychainykh sytuatsii tekhnohennoho ta pryrodnoho kharakteru: nauk.-prakt. posibnyk [Organization of activities of internal affairs bodies in the conditions of man-made and natural emergency situations: science and practice manual]. Kharkiv: Nats. un-t vnutr. Sprav. 116 s. [in Ukrainian].
11. Pro Natsionalnu politsiiu [About the National Police]: Zakon Ukrainy vid 2 lypnia 2015 roku № 580-VIII. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/580-19.76> [in Ukrainian].
12. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy [Administrative Judicial Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 06 lypnia 2005 r. № 2747-IV. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> [in Ukrainian].
13. Konoplov, V.V. (2015). Orhanizatsiino-pravovyi mekhanizm pidhotovky ta pryiniattia upravlinskykh rishen v administrativnii diialnosti orhaniv vnutrishnikh sprav: monohrafiia [Organizational and legal mechanism for preparing and making management decisions in the administrative activity of internal affairs bodies: monograph]. Kharkiv: Pravda. 134 s. [in Ukrainian].
14. Lishchuk, B.V. (2017). Normatyvno-pravove zabezpechennia diialnosti Natsionalnoi politsii Ukrainy: ukrainskyi ta zarubizhnyi dosvid [Regulatory and legal support of the National Police of Ukraine: Ukrainian and foreign experience. Scientific bulletin of public and private law]. Naukovyi visnyk publichnoho ta pryvatnoho prava. Vypusk 6. Tom 2. S. 27–32 [in Ukrainian].
15. Upravlinnia orhanamy Natsionalnoi politsii Ukrainy: pidruchnyk / za zah. red. V.V. Sokurenka [Management of the bodies of the National Police of Ukraine: a textbook]. Kharkiv: Stylna typohrafiia, 2017. 580 s. [in Ukrainian].
16. Batrachenko, O.V. (2016). Formy pravookhoronnoi diialnosti Natsionalnoi politsii shchodo zabezpechennia publichnoi bezpeky ta poriadku v derzhavi [Forms of law enforcement activities of the National Police to ensure public safety and order in the state. Law forum]. Forum prava. № 2. S. 5–10. Retrieved from: file:///C:/Users/User/Downloads/FP_index.htm_2016_2_3.pdf [in Ukrainian].
17. Bilenchuk, P.D., Yarmoliuk, A.A. (2015). Politsiia Ukrainy (Natsionalna politsiia). Yakoiu vona maie buty? [Police of Ukraine (National Police). What should it be? Legal Bulletin of Ukraine]. Yurydychnyi visnyk Ukrainy. № 11 (1028). S. 14–12 [in Ukrainian].
18. Opryshko, V. (2015). Pytannia transformatsii Yevropeiskoho prava v zakonodavstvo Ukrainy [The question of the transformation of European law into the legislation of Ukraine]. Pravo Ukrainy. № 2. S. 27–30 [in Ukrainian].
19. Kostiusenko, O.P. (2017). Zabezpechennia administratyvno-pravovykh harantii prav i svobod liudyny ta hromadianyna [Provision of administrative and legal guarantees of human and citizen rights and freedoms]. Yurydychnyi chasopys Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav. № 2(14). S. 162–177 [in Ukrainian].

Поштыхан Vitalii,

PhD in Law, Associate Professor

(East European University named after Rauf Ablyazov, Cherkasy)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3480-6443>

ADMINISTRATIVELY AND LEGAL MECHANISM FOR ENSURING THE RIGHTS AND FREEDOMS OF CITIZENS BY NATIONAL POLICE BODIES

The article is devoted to highlighting the problem of the proper mechanism of administrative and legal police activity. It is outlined that the activity related to the management of police bodies, like any other management activity, is regulated by relevant legal acts, that is, the order and features of its implementation must be clearly defined at the legislative level. It has been investigated that the administrative activity of police bodies is divided into types depending on the direction of implementation of police powers. Emphasis is placed on the fact that the need to conceptualize state policy in the sphere of police management is becoming important today.

The integration of Ukraine into the European Community imposes on our state the obligation to guarantee the full functioning of institutions, the main task of which is to ensure the rule of law, observe and protect the basic rights and freedoms of a person and a citizen, and the events taking place recently in our state are extremely relevant searching for and introducing new approaches to further improve the administrative activity of police bodies.

Police activities are implemented in practice in specific forms and specific methods. Forms of administrative activity are designed to ensure the most optimal and effective performance by police officers of their functions and tasks related to ensuring public order and security, protecting the rights and interests of citizens, achieving goals with the least expenditure of effort, resources and time. The variety of tasks and functions of police units that perform administrative activities determines the use of various forms of its activity. Police activity is considered as a type of state-management activity in the field of law enforcement, the purpose of which is to serve society.

Key words: police, police activity, mechanism of activity, administrative and legal regulation, law, guarantee, rule of law.

Надіслано до редколегії 20.11.2022